

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)

den 21 september 2016*

”Begäran om förhandsavgörande — Direktiv 2011/64/EU — Artikel 15.1 — Frihet för tillverkare och importörer att bestämma högstapriser för tobaksvaror vid försäljning i detaljhandeln — Nationell lagstiftning som förbjuder försäljning av sådana varor i detaljhandeln till lägre priser än vad som anges på skattemärket — Fri rörlighet för varor — Artikel 34 FEUF — Säljformer — Artikel 101 FEUF jämförd med artikel 4.3 FEU”

I mål C-221/15,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Hof van beroep te Brussel (Bryssels appellationsdomstol, Belgien) genom beslut av den 5 maj 2015, som inkom till domstolen den 13 maj 2015, i brottmålet mot

Etablissements Fr. Colruyt NV,

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden A. Arabadjiev (referent) samt domarna J.-C. Bonichot och C.G. Fernlund,

generaladvokat: N. Wahl,

justitiesekreterare: förste handläggaren M. Ferreira,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 17 februari 2016,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Etablissements Fr. Colruyt NV, genom R. Verstraeten och H. de Bauw, advocaten,
- Belgiens regering, inledningsvis genom N. Zimmer, J. Van Holm och M. Jacobs, därefter av J. Van Holm och M. Jacobs, samtliga i egenskap av ombud, biträdda av A. Fromont, advocaat,
- Frankrikes regering, genom G. de Bergues, D. Colas, J. Bousin och S. Ghiandoni, samtliga i egenskap av ombud,
- Portugals regering, genom L. Inez Fernandes, A. Brigas Afonso och M. Rebelo, samtliga i egenskap av ombud,

* rättegångsspråk: nederländska.

— Europeiska kommissionen, genom E. Manhaeve, H. van Vliet och F. Tomat, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 21 april 2016 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 15.1 i rådets direktiv 2011/64/EU av den 21 juni 2011 om strukturen och skattesatserna för punktskatten på tobaksvaror (EUT L 176, 2011, s. 24) jämförd med artiklarna 20 och 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan), liksom av artikel 34 FEUF och av artikel 101 FEUF jämförd med artikel 4.3 FEU.
- 2 Begäran har framställts i ett brottmål mot Établissements Fr. Colruyt NV (nedan kallat Colruyt) angående företagets försäljning av tobaksvaror till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören angett på skattemärket på dessa varor.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 I skälen 2, 3, 9 och 10 i direktiv 2011/64 anges följande:

”(2) Unionens skattelagstiftning om tobaksvaror bör säkerställa att den inre marknaden fungerar korrekt, samtidigt som en hög hälsoskyddsnivå säkerställs ...

(3) Ett av målen i fördraget om Europeiska unionen är att upprätthålla en ekonomisk union vars egenskaper liknar en hemmamarknads, inom vilken det råder sund konkurrens. Vad beträffar tobaksvaror kan detta mål uppnås endast under förutsättning att medlemsstaternas uttag av skatter som påverkar konsumtionen av varor inom denna sektor inte snedvrider konkurrensbetingelserna och inte hindrar varornas fria rörlighet inom unionen.

...

(9) Vad gäller punktskatter måste harmoniseringen av strukturerna särskilt leda till att konkurrensen inom de olika kategorierna av tobaksvaror som hör till samma grupp inte snedvrids genom skatteuttaget och följaktligen till att medlemsstaternas nationella marknader öppnas.

(10) Konkurrensen kräver ett system med fri prisbildning för alla grupper av tobaksvaror.”
- 4 Artikel 1, som ingår i kapitel 1 med rubriken ”Syfte”, i detta direktiv anger följande:

”Detta direktiv lägger fast allmänna principer för harmoniseringen av strukturen och skattesatserna för den punktskatt som medlemsstaterna lägger på tobaksvaror.”
- 5 Artikel 7.1 första stycket i direktivet föreskriver följande:

”Cigaretter som är tillverkade inom unionen och sådana som är importerade från tredjeland ska underkastas en värderelaterad punktskatt, som beräknas på det högsta detaljhandelspriset inklusive tull, samt en särskild punktskatt, som beräknas per produktenhet.

...”

- 6 Artikel 15.1 i samma direktiv har följande lydelse:

”Tillverkare eller, i förekommande fall, deras företrädare eller bemyndigade representanter inom unionen samt importörer av tobak från tredjeland ska vara fria att bestämma det högsta detaljhandelspriset för var och en av sina varor för varje medlemsstat där varorna i fråga ska släppas för konsumtion.

Bestämmelsen i första stycket får emellertid inte hindra tillämpningen av nationell lagstiftning om övervakning av prisnivåer eller efterlevnaden av påbudna priser, förutsatt att denna är förenlig med unionslagstiftningen.”

Belgisk rätt

- 7 Artikel 7.2bis led 1° i Wet betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten (lag om konsumenthälsa beträffande livsmedel och andra varor), av den 24 januari 1977 *Belgisch Staatsblad* av den 8 april 1977, s. 4501), hade vid tiden för de faktiska omständigheterna i målet (nedan kallad hälsoskyddslagen) följande lydelse:

”Reklam för och sponsring genom tobak, varor innehållande tobak och liknande varor, nedan kallade tobaksvaror, är förbjuden.

Som reklam och sponsring betraktas samtliga annonser eller handlingar som direkt eller indirekt syftar till att främja försäljningen, oavsett på vilken plats det sker, vilka kommunikationsmedel som används eller vilka tekniker som har nyttjats.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

- 8 Colruyt driver i Belgien ett antal livsmedelsbutiker under namnet Colruyt.
- 9 Efter en undersökning av Federale overheidsdienst van volksgezondheid (Belgiens federala folkhälsomyndighet) fann Openbaar ministerie (den belgiska åklagarmyndigheten) att Colruyt i sina livsmedelsbutiker gjort reklam för tobak i strid med artikel 7.2bis led 1° i hälsoskyddslagen. Colruyt sålde diverse tobaksvaror
- till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören angett på skattemärket på varorna,
  - med en mängdrabatt som angavs mot gul och röd bakgrund på hyllkantsetiketten,
  - med en tillfällig generell rabatt på 3 procent för samtliga kunder, och
  - med en allmän rabatt på 3 procent för en viss personkategori, nämligen medlemmar av ungdomsrörelser via ”kampkorting” (”lägerrabatt”).
- 10 I dom från Correctionele rechtbank te Brussel (Bryssels brottmålsdomstol) av den 10 maj 2013 dömdes Colruyt bland annat till 270 000 euro i böter för brott mot denna bestämmelse.”

- 11 Colruyt överklagade domen till Hof van beroep te Brussel (Bryssels appellationsdomstol, Belgien) och anförde att ett förbud mot att ta ut lägre detaljhandelspriser på tobaksvaror än de priser som tillverkaren eller importören angett på skattemärket på varorna är oförenligt med artikel 15.1 i direktiv 2011/64, artikel 34 FEUF samt artikel 101 FEUF jämförd med artikel 4.3 FEU.
- 12 Mot denna bakgrund beslutade Hof van beroep te Brussel (Bryssels appellationsdomstol) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:
- ”1) Utgör artikel 15.1 i direktiv 2011/64, eventuellt jämförd med artiklarna 20 och 21 i stadgan, hinder för en nationell lagstiftningsåtgärd som tvingar detaljhandlare att iaktta minimipriser genom att förbjuda dem att tillämpa ett lägre pris för tobaksvaror än det pris som tillverkaren/importören har angett på skattemärket?
- 2) Utgör artikel 34 FEUF hinder för en nationell lagstiftningsåtgärd som tvingar detaljhandlare att iaktta minimipriser genom att förbjuda dem att tillämpa ett lägre pris för tobaksvaror än det pris som tillverkaren/importören har angett på skattemärket?
- 3) Utgör artikel 4.3 [FEU] jämförd med artikel 101 FEUF hinder för en nationell lagstiftningsåtgärd som tvingar detaljhandlare att iaktta minimipriser genom att förbjuda dem att tillämpa ett lägre pris för tobaksvaror än det pris som tillverkaren/importören har angett på skattemärket?”

Huruvida tolkningsfrågorna kan tas upp till sakprövning

- 13 Den belgiska regeringen har gjort gällande att begäran om förhandsavgörande inte kan tas upp till sakprövning och har anfört följande skäl till detta. För det första har artikel 7.2bis led 1° i hälsoskyddslagen inget samband med saken i det nationella målet, eftersom återförsäljningspriserna i detaljhandeln för tobaksvaror i Belgien regleras av andra bestämmelser i belgisk rätt. För det andra är tolkningen av direktiv 2011/64 inte relevant för att avgöra målet, eftersom ovannämnda artikel 7.2bis led 1° inte syftar till att införliva direktivet med belgisk rätt. För det tredje uppfyller begäran om förhandsavgörande inte kraven i artikel 94 i domstolens rättegångsregler, av den orsaken att den inte innehåller tillräckliga upplysningar om de faktiska och rättsliga omständigheterna i målet eller en redogörelse för de exakta skälen varför den hänskjutande domstolen vill få klarhet i tolkningen av de unionsrättsliga bestämmelserna. Även den franska regeringen hyser tvivel om huruvida begäran om förhandsavgörande kan prövas i sak.
- 14 Domstolen erinrar härvidlag om att enligt dess fasta praxis presumeras nationella domstolars frågor om tolkningen av unionsrätten vara relevanta. Dessa frågor ställs mot bakgrund av den beskrivning av omständigheterna i målet och tillämplig lagstiftning som den nationella domstolen på eget ansvar har lämnat och vars riktighet det inte ankommer på EU-domstolen att pröva. En begäran från en nationell domstol kan bara avvisas då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom av den 16 juli 2015, Sommer Antriebs- und Funktechnik, C-369/14, EU:C:2015:491, punkt 32 och där angiven rättspraxis).
- 15 Vad gäller det första anförda skälet till att begäran om förhandsavgörande inte kan prövas i sak erinrar domstolen om att det i ett förfarande enligt artikel 267 FEUF inte ankommer på EU-domstolen att uttala sig om tolkningen av bestämmelser i nationell rätt eller att avgöra om den nationella domstolens tolkning av dessa är korrekt (dom av den 7 oktober 2010, dos Santos Palhota m.fl., C-515/08, EU:C:2010:589, punkt 18).

- 16 Vad gäller det andra skälet för invändningen om rättegångshinder från den belgiska regeringen, är det inte uppenbart att situationen i det nationella målet inte omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2011/64 eller åtminstone att artikel 7.2bis led 1° i hälsoskyddslagen över huvud taget inte riskerar att förta den ändamålsenliga verkan av vissa av bestämmelserna i det direktivet och att tolkningen av direktivet saknar samband med de faktiska omständigheterna eller saken i det nationella målet. Denna invändning rör dessutom den första tolkningsfrågan i sak.
- 17 Vad gäller det tredje skälet för invändningen om rättegångshinder konstaterar domstolen att den hänskjutande domstolen i det aktuella fallet tillräckligt precist redogjort för de rättsliga och faktiska omständigheterna i det nationella målet för att EU-domstolen ska kunna ge ett användbart svar på frågorna och för att de berörda som avses i artikel 23 i stadgan för Europeiska unionens domstol ska kunna yttra sig. Det kan också utläsas av begäran om förhandsavgörande att den hänskjutande domstolen hyser tvivel rörande den aktuella nationella lagstiftningens förenlighet med de unionsrättsliga bestämmelser som den vill få tolkade och att åtalpunkterna mot Colruyt är ogrundade för det fall att denna lagstiftning inte är förenlig med unionsrätten.
- 18 Under dessa omständigheter finner domstolen att begäran om förhandsavgörande kan tas upp till sakprövning.

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 19 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 15.1 i direktiv 2011/64 jämförd med artiklarna 20 och 21 i stadgan ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den i det nationella målet, som förbjuder detaljhandlare att sälja tobaksvaror till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören har angett på skattemärket på dessa varor.
- 20 Som framgår av artikel 1 i direktiv 2011/64 syftar det direktivet till att lägga fast allmänna principer för harmoniseringen av strukturen och skattesatserna för den punktskatt som medlemsstaterna lägger på tobaksvaror. Detta direktiv är således en del av unionens skattelagstiftning om tobaksvaror, som enligt skäl 2 i direktivet syftar till att säkerställa att den inre marknaden fungerar korrekt.
- 21 Det framgår vidare av skäl 3 i detta direktiv att för att uppnå detta mål syftar direktivet till att säkerställa att medlemsstaternas uttag av skatter som påverkar konsumtionen av tobaksvaror inte snedvrider konkurrensbetingelserna och inte hindrar varornas fria rörlighet inom unionen. Skäl 9 i direktivet preciserar att harmoniseringen av punktskattestrukturerna måste leda till att konkurrensen inom de olika kategorier av tobaksvaror som hör till samma grupp inte snedvrids genom skatteuttaget och följaktligen till att medlemsstaternas nationella marknader öppnas.
- 22 Av ovanstående framgår att direktiv 2011/64 syftar till att säkerställa att den inre marknaden fungerar väl vad gäller tillämpningen av punktskatter på tobaksvaror i medlemsstaterna.
- 23 Artikel 15.1 första stycket i direktivet ska tolkas mot bakgrund av detta syfte. Där föreskrivs att tillverkare eller, i förekommande fall, deras företrädare eller bemyndigade representanter inom unionen, samt importörer av tobak från tredjeland ska vara fria att bestämma det högsta detaljhandelspriset för var och en av sina varor för varje medlemsstat där varorna i fråga ska släppas för konsumtion, detta för att garantera en effektiv konkurrens mellan dem.

- 24 Domstolen har slagit fast att syftet med denna bestämmelse är dels att säkerställa att underlaget för den proportionella punktskatten på tobaksvaror, det vill säga det högsta detaljhandelspriset för dessa varor, fastställs enligt samma regler i alla medlemsstater, dels att vidmakthålla friheten för de ovannämnda aktörerna att dra konkret nytta av den konkurrensfördel som följer av ett eventuellt lägre självkostnadspris (se, analogt, dom av den 4 mars 2010, kommissionen/Frankrike, C-197/08, EU:C:2010:111, punkt 36).
- 25 Den bestämmelsen ingår också i systemet för beskattning av tobak, enligt vilket det pris som har fastställts av tillverkaren eller importören och som godkänts av myndigheterna ska tillämpas som högsta pris och iaktas inom alla distributionsled fram till försäljningen till konsumenten, för att förhindra att skatteintäkterna påverkas genom att det påbjudna priset överskrider (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 mars 2010, kommissionen/Frankrike, C-197/08, EU:C:2010:111, punkt 43).
- 26 Artikel 15.1 första stycket i direktiv 2011/64 syftar således till att säkerställa att tillämpningen av bestämmelserna om punktskatt på tobaksvaror inte skadar konkurrensen, som – såsom framgår av skäl 10 i direktivet – kräver ett system där tillverkare eller importörer fritt får bestämma priserna för alla grupper av tobaksvaror.
- 27 Domstolen har i enlighet därmed konstaterat att artikel 15.1 i direktiv 2011/64 inte kan tolkas så, att den hindrar lagstiftning enligt vilken det vid försäljning till konsumenten av tobaksvaror som importerats eller tillverkats i landet ska tillämpas ett visst försäljningspris, det vill säga det pris som anges på skattemärket, under förutsättning att detta pris fritt har bestämts av tillverkaren eller importören (se, analogt, dom av den 16 november 1977, GB-Immo-BM, 13/77, EU:C:1977:185, punkterna 63 och 64).
- 28 Vad gäller det aktuella fallet får en nationell bestämmelse såsom artikel 7.2bis led 1° i hälsoskyddslagen – som enligt de upplysningar den hänskjutande domstolen har lämnat bland annat förbjuder detaljhandlare att sälja tobaksvaror till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören angett på skattemärket på varorna – förvisso till resultat, med tanke på särdragen i systemet för beskattning av tobak, att tvinga dessa aktörer att tillämpa priset på skattemärket vid försäljning av sådana varor till konsumenterna. Det framgår dock inte av de handlingar som getts in till domstolen att denna bestämmelse syftar till att reglera fastställandet av det pris som tillverkaren eller importören anger på skattemärket eller för övrigt att denna bestämmelse på något annat sätt rör tillämpningen av punktskatter på tobaksvaror.
- 29 En sådan nationell bestämmelse omfattas således inte av det slags situation som avses i artikel 15.1 i direktiv 2011/64. Den artikeln är därför inget hinder för en sådan bestämmelse.
- 30 Denna tolkning påverkas inte av Colruyts argument att det utgör en omotiverad diskriminering, i strid med artiklarna 20 och 21 i stadgan, av de detaljhandlare som inte är importörer jämfört med dem som är det, att detaljhandlarna inte är fria, enligt artikel 15.1 i direktiv 2011/64, att bestämma försäljningspriset mot konsument för tobaksvaror. Nämnade bestämmelser i stadgan kan i alla händelser inte utsträcka tillämpningsområdet för direktiv 2011/64 till fastställandet av det lägsta detaljhandelspriset, något som i princip inte berörs av tillämpningen av punktskatten på tobaksvaror.
- 31 Av vad som anförts följer att den första frågan ska besvaras på följande sätt. Artikel 15.1 i direktiv 2011/64 ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den i det nationella målet, som förbjuder detaljhandlare att sälja tobaksvaror till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören har angett på skattemärket på dessa varor, under förutsättning att detta pris fritt har bestämts av tillverkaren eller importören.

Den andra frågan

- 32 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artikel 34 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den i det nationella målet, som förbjuder detaljhandlare att sälja tobaksvaror till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören har angett på skattemärket på dessa varor.
- 33 Artikel 34 FEUF förbjuder kvantitativa importrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan mellan medlemsstaterna. Det framgår av fast rättspraxis att alla åtgärder vidtagna av en medlemsstat som direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt kan hindra handeln inom unionen ska anses utgöra åtgärder med verkan motsvarande kvantitativa restriktioner i den mening som avses i artikel 34 FEUF (dom av den 11 juli 1974, Dassonville, 8/74, EU:C:1974:82, punkt 5, och dom av den 23 december 2015, Scotch Whisky Association m.fl., C-333/14, EU:C:2015:845, punkt 31).
- 34 Hinder mot den fria rörligheten för varor som, när det saknas harmonisering av den nationella lagstiftningen, uppstår till följd av att bestämmelser om villkor som varorna måste uppfylla tillämpas på varor från andra medlemsstater, där varorna lagligen tillverkas och saluförs, utgör således åtgärder med verkan motsvarande den som kvantitativa importrestriktioner har, även om dessa bestämmelser är tillämpliga utan åtskillnad på alla varor (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 februari 1979, Rewe-Zentral, kallad "Cassis de Dijon", 120/78, EU:C:1979:42, punkterna 6, 14 och 15).
- 35 Däremot kan en tillämpning av sådana nationella bestämmelser på varor från andra medlemsstater som begränsar eller förbjuder vissa säljformer inte vara ägnad att direkt eller indirekt, faktiskt eller potentiellt hindra handeln mellan medlemsstaterna i den mening som avses i denna rättspraxis, förutsatt att bestämmelserna tillämpas på samtliga berörda näringsidkare som bedriver verksamhet inom det nationella territoriet och förutsatt att de såväl rättsligt som faktiskt påverkar avsättningen av inhemska varor och varor från andra medlemsstater på samma sätt. När dessa villkor är uppfyllda kan tillämpningen av sådana bestämmelser på försäljningen av varor från en annan medlemsstat vilka uppfyller kraven i denna stat inte anses hindra varornas tillträde till marknaden eller försvåra deras tillträde jämfört med inhemska varor (dom av den 10 februari 2009, kommissionen/Italien, C-110/05, EU:C:2009:66, punkt 36).
- 36 Således ska åtgärder som vidtas av en medlemsstat och som syftar eller leder till att varor från andra medlemsstater behandlas mindre förmånligt, såsom de åtgärder som avses i punkt 34 i förevarande dom, betraktas som åtgärder med verkan motsvarande den som kvantitativa importrestriktioner har i den mening som avses i artikel 34 FEUF. Begreppet omfattar också varje annan åtgärd som hindrar tillträdet till marknaden i en medlemsstat för varor med ursprung i andra medlemsstater (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 februari 2009, kommissionen/Italien, C-110/05, EU:C:2009:66, punkt 37).
- 37 Förutsatt att en nationell bestämmelse om priset på tobaksvaror, såsom artikel 7.2bis led 1, inte avser varornas egenskaper utan endast formerna för hur dessa kan saluföras, ska den anses avse säljformer (se, analogt, dom av den 30 april 2009, Fachverband der Buch- und Medienwirtschaft, C-531/07, EU:C:2009:276, punkt 20).
- 38 Vad gäller frågan huruvida en sådan lagstiftning uppfyller villkoren i punkt 35 ovan, vill domstolen påpeka att en nationell bestämmelse som nämnda artikel 7.2bis led 1, som förbjuder detaljhandlare att sälja tobaksvaror till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören har angett på skattemärket på varorna, gäller för samtliga berörda aktörer som bedriver verksamhet inom landet.

- 39 Eftersom den bestämmelsen inte rör hur de som importerar varor från andra medlemsstater fastställer det pris som anges på skattemärket och dessa importörer är fria att bestämma detta pris, riskerar den inte att hindra tillträde till den belgiska marknaden för tobaksvaror från andra medlemsstater eller att försvåra deras tillträde jämfört med inhemska tobaksvaror.
- 40 En sådan lagstiftning utgör således inte en åtgärd med verkan motsvarande en kvantitativ importrestriktion som är förbjuden enligt artikel 34 FEUF.
- 41 Mot denna bakgrund ska den andra frågan besvaras med att artikel 34 FEUF ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den i det nationella målet, som förbjuder detaljhandlare att sälja tobaksvaror till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören har angett på skattemärket på dessa varor, under förutsättning att detta pris fritt har bestämts av importören.

Den tredje frågan

- 42 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 101 FEUF jämförd med artikel 4.3 FEU ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den i det nationella målet, som förbjuder detaljhandlare att sälja tobaksvaror till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören har angett på skattemärket på dessa varor.
- 43 Det framgår av domstolens fasta praxis att artikel 101 FEUF endast omfattar företags ageranden och att den inte avser lagar och andra författningar som antagits av medlemsstaterna. Denna bestämmelse, jämförd med artikel 4.3 FEU, i vilken det föreskrivs en skyldighet till samarbete mellan Europeiska unionen och medlemsstaterna, medför emellertid att medlemsstaterna inte får vidta eller bibehålla åtgärder – inte heller i form av lagar eller andra författningar – som kan leda till att de konkurrensregler som är tillämpliga på företag förlorar sin ändamålsenliga verkan (dom av den 4 september 2014, API m.fl., C-184/13–C-187/13, C-194/13, C-195/13 och C-208/13, EU:C:2014:2147, punkt 28 och där angiven rättspraxis).
- 44 Det utgör en överträdelse av artikel 101 FEUF, jämförd med artikel 4.3 FEU, när en medlemsstat antingen påbjuder eller främjar kartellbildning som strider mot artikel 101 FEUF eller förstärker verkningarna av sådana karteller, eller när medlemsstaten frångår sina egna bestämmelser deras offentlighetsrättsliga karaktär genom att delegera ansvaret för att besluta om ingripanden av ekonomiskt intresse till privata aktörer (dom av den 4 september 2014, API m.fl., C-184/13–C-187/13, C-194/13, C-195/13 och C-208/13, EU:C:2014:2147, punkt 29).
- 45 En lagstiftning som inte syftar till att påbjuda avtal mellan leverantörer och detaljhandlare eller andra ageranden som anges i artikel 101.1 FEUF utan som tvärtom anförtror åt myndigheterna att fastställa försäljningspriserna mot konsument strider emellertid inte mot den bestämmelsen, jämförd med artikel 4.3 FEU (se, för ett liknande resonemang, dom av den 29 januari 1985, Cullet och Chambre syndicale des réparateurs automobiles et détaillants de produits pétroliers, 231/83, EU:C:1985:29, punkterna 17 och 18). En lagstiftning som stadgar ett förbud vilket är fristående från ingående av konkurrensbegränsande avtal påbjuder eller främjar inte heller sådana avtal (se, för ett likande resonemang, dom av den 17 november 1991, Ohra Schadenverzekeringen, C-245/91, EU:C:1993:887, punkt 11).
- 46 Som konstaterats i punkt 28 ovan, har en nationell bestämmelse såsom artikel 7.2bis led 1° i hälsoskyddslagen till verkan att ålägga detaljhandlarna ett visst pris för försäljning av tobaksvaror till konsument, nämligen det som tillverkaren eller importören har angett på varans skattemärke. En sådan lagstiftning varken påbjuder eller främjar att leverantörer och detaljhandlare ingår avtal, utan är fristående såtillvida att den får som direkt verkan att fastställa de priser som detaljhandlarna har att

tillämpa. Det framgår inte heller av de handlingar som getts in till domstolen att antagandet av artikel 7.2bis led 1° i hälsoskyddslagen föregicks av något avtal om återförsäljningspriser för tobaksvaror.

- 47 Artikel 7.2bis led 1° ger inte heller privata aktörer ansvaret att fastställa det pris som detaljhandlarna ska tillämpa eller att fatta andra beslut om ingripanden av ekonomisk art.
- 48 Under dessa omständigheter riskerar en lagstiftning som den i fråga i det nationella målet inte att förta den ändamålsenliga verkan av artikel 101.1 FEUF.
- 49 Av vad som anförts följer att den tredje frågan ska besvaras enligt följande. Artikel 101 FEUF jämförd med artikel 4.3 FEU ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den i det nationella målet, som förbjuder detaljhandlare att sälja tobaksvaror till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören har angett på skattemärket på dessa varor.

Rättegångskostnader

- 50 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjätte avdelningen) följande:

- 1) Artikel 15.1 i rådets direktiv 2011/64/EU av den 21 juni 2011 om strukturen och skattesatserna för punktskatten på tobaksvaror ska tolkas så, att det inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den i det nationella målet, som förbjuder detaljhandlare att sälja tobaksvaror till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören har angett på skattemärket på dessa varor, under förutsättning att detta pris fritt har bestämts av tillverkaren eller importören.
- 2) Artikel 34 FEUF ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den i det nationella målet, som förbjuder detaljhandlare att sälja tobaksvaror till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören har angett på skattemärket på dessa varor, under förutsättning att detta pris fritt har bestämts av importören.
- 3) Artikel 101 FEUF jämförd med artikel 4.3 FEU ska tolkas så, att den inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den i det nationella målet, som förbjuder detaljhandlare att sälja tobaksvaror till ett lägre enhetspris än det pris som tillverkaren eller importören har angett på skattemärket på dessa varor.

Underskrifter